

MODERN İKTİSAT BİLİMİNİN KURUCULARI

Modern iktisat biliminin önemli kurucularından olan,
FRIEDRICH LIST

Tübingen Üniversitesi, Württemberg- Almanya

"Genç Endüstriler Tezi, Üretici Güçleri Teorisi ve Sürekli Evrim ve Koruyucu Gümrük Teorisi" gibi çalışmalarıyla iktisat biliminin unutulmazları arasında yer almıştır.

FRIEDRICH LIST (1789-1846)

Yaşam Öyküsü: List, 1789 yılında, Reutlingen'de Württemberg'de doğmuştur. Bir dericinin oğlu olarak dünyaya gelen List, genç yaşta aydınlanma dönemi düşünürlerinin etkisi altında kalmıştır. List'in, Emilie, Oskar, Elise, Karoline adında dört çocuğu olmuştur. Yüksek düzeyde kamu görevlisi olmayı başaran List, bürokraside radikal reformlar önerdiği, kamu düzenini bozmaya sebep olduğu gerekçesiyle, on ay hapis cezasına çarptırılmıştır. Ancak List, cezasını kabullenmeyip ilk aşamada yurt dışına kaçmış fakat, 1824'te tekrar döndüğünde tutuklanmıştır. ABD'de göç etmesi durumunda serbest bırakıldıktan sonra 1825'te New York'a dönmüştür. 1837-1840 arasını Paris'te geçiren List, 1840 yılında Almanya'ya geri döndü ve üç yıl sonra parasal sıkıntıya düşen ve yeterince siyasal etkisi olmadığını düşünen List, yaşamına 1846 yılında son vermiştir.

Eğitim-Kariyer: Yüksek düzeyde kamu görevlisi olmayı başaran List, 1818'de Tübingen Üniversitesi'nde politik iktisat profesörü olduysa da bir yıl sonra bürokrasiye karşı çıkan meşruti yönetimi savunan yazıları nedeniyle üniversiteden istifa etmek zorunda kalmıştır. 1819'da Frankfurt'ta Alman Ticaret ve Sanayi Odasının danışmanlığını üstlenmiştir. Pennsylvania'daki çiftçilik girişimi başarısızlığa uğrayınca, Reading'de Der Adler adlı gazetenin yayın yönetmenliğini yapmıştır. Buradaki İmalatçıları ve Mekanik Ustalarını Geliştirme derneğinin isteği üzerine gazetedeki yazılarını topluca, "Amerikan Politik İktisadının Ana Hatları", adı altında yayımladı. 1832'de ABD'nin önce Leipzig daha sonra Hamburg konsolosu oldu. 1843'ten sonra sanayileşme sorunlarına ilişkin görüşlerini yaygınlaştırmaya çalıştığı Das Zollvereinsblatt dergisini çıkardı.

Hobileri: En büyük hobisinin geniş çapta okuma yapmak olduğunu söylemektedir. List, politika, düşünce alanlarına özellikle ilgi duymuştur.

İktisat Bilimine Katkıları: List'e göre Almanya içindeki tarife engellerinin kaldırılması ve ulusal demir yolu ağının kurulması Alman ekonomisi için "siyam ikizleri" gibi önemli iki konuydu. Öncelikle ulusal demir yolu ağının kurulmasına odaklandı. Böyle bir ağın daha hızlı, ucuz ve düzenli bir toplu taşıma sistemi kuracağını düşünüyordu. Yenilikçi reklamlarla geniş halk kitlelerine ulaştı. Ardından bu işin maliyet ve gelirlerini analiz etmesi için bir hazırlık komitesi kurdu. Daha sonra bu komite devletle hangi tavizlerin verileceğini ve işin nasıl finanse edileceğini görüştü. List'in gümrük birliğinin faydaları üzerine yaptığı çalışmaların iktisata katkıları çok büyüktür. Diğer önemli çalışması, üretici güçleri teorisidir. "Üretken Güçler" ile sadece şirketler arası rekabeti değil ayrıca inovasyon, mühendislik performansı, girişimcilik ve halkın eğitim seviyesini de kastetmiştir. Friedrich List (1841)'in "Ulusal Politik Ekonomi Sistemi" ulusal inovasyon sistemi oluşturulmasının öncülü sayılmaktadır. Bir ekonominin gelişmesi insanların entelektüel gelişimine bağlı olduğunu savunmuştur. Ayrıca List'in diğer bir önemli teorisi "Sürekli Evrim ve Koruyucu Gümrük Teorisi" de oldukça önemlidir. Ayrıca List, çeşitli gazetelerde "bebek endüstri" kavramını inceledi. Gelişmekte olan ülkelerin olgunlaşma dönemine kadar gümrük düzenlemeleri ile korunması gerektiğini savunmuştur. Bu ana konunun altında bazı alt konuları da inceledi. Tarım politikaları hakkında yazılar yazdı. Gümrük tarifelerinin dışında küçük işletmelerin büyük işletmeler için feda edilebileceği görüşünü savundu. List'in birçok görüşü, 19. YY ortalarından başlayarak yeni sanayileşmeye başlayan ülkelerde etkili ol-